beeldbouwer

Ton Kalishoek

APE TROTS

In en rondom de Gallery van het Arts Center zijn deze zomer de objecten van de Rotterdamse beeldbouwer Ton Kalishoek (1955) te bezichtigen. In zijn werk, veelal gemaakt van moderne materialen uit de wereld van de interieur en meubelindustrie, spelen verschillende artistieke en maatschappelijke invalshoeken vaak een rol.

"Ik was een jaar of vijftien toen ik al reclameaffiches, wandschilderingen maakte en meubels ontwierp. Kocht zelf kunst en verkocht incidenteel eigen werk. Dit deed ik tot ik in militaire dienst ging."

Op de kazerne bleef de creativiteit van Kalishoek niet onopgemerkt. "Er was daar een grote ruimte met veel lange tafels. Daar maakte ik kunstwerkjes van vijftig bij vijftig centimeter. Mijn kameraden vonden deze zo mooi dat ze mijn schilderijtjes wel wilden kopen. Voor hun meisjes en moeders. Op een gegeven moment werd het lopende band werk."

COMPLEXE VRAAGSTUKKEN

Na het leger en de studies Fiscaal Recht en Informatiekunde ging Kalishoek bij de Rijksoverheid aan het werk. Dat heeft hij zo'n veertig jaar gedaan. "Heb voor vijftien verschillende overheden gewerkt waaronder Defensie en Landbouw." De complexe vraagstukken waar hij in zijn beroep mee te maken kreeg bleken een bron van inspiratie te zijn voor zijn kunstwerken.

Een jaar of tien geleden tijdens het opruimen van zijn rommel vond hij een stuk hout. "Vond het grappig om daarvan wat te gaan maken. Het werd een beeld van verschillende aan elkaar getimmerde stukken hout dat ik wit liet spuiten." Zo werd het eerste beeldhouwwerk van Kalishoek een feit. Ton begon zich te verdiepen in de kneepjes van het meubelmakers vak en ontdekte materialen als watervast MDF en Medite Tricoya. Zijn objecten worden veelal afgewerkt met een gespoten laklaag. Sinds medio 2013 worden sommige objecten uitgevoerd met een metalen coating, zoals brons en cortenstaal. "Moderne materialen fascineren mij enorm."

Kalishoek vertelt dat hij graag de spanning van het contrast opzoekt: Strak lijnenspel versus warme ronde vormen en felle, vrolijke kleuren tegen een gitzwarte achtergrond. Eenvoudige figuren en voorstellingen. Niet meer uitdrukking dan nodig is om de context weer te geven. Details zijn hierbij niet relevant en worden daarom zoveel mogelijk vermeden. De beeldbouwer heeft een afkeer van de trend om mensen als objecten te zien. In zijn werk visualiseert hij dit door deze anonieme, gelaatloze mens, in emotioneel beladen situaties te plaatsen. Hij probeert hierbij de interesse te wekken naar de vraag wie deze mensen zijn. Wat drijft ze? Wat gaat er in hen om?

IN MIJN WERK

voor de overheid heb ik veel menselijk leed, financieel verlies en frustratie gezien. Mensen worden niet meer beoordeeld op wie ze werkelijk zijn, maar beschouwd als doelgroep. Het gaat om het collectief. Het individu is niet interessant en dat vind ik jammer. In een deel van mijn werk staat de burger centraal. Het is als het ware een abstracte filter van de maatschappij, met anonieme personen. Mensen in hun context. Je bent wel individu, maar wie ben je zonder omgeving? Ik vind dat fascinerend: het individu versus de groep. Daarnaast staat niet op zichzelf. Toch nemen we die onderdelen zelden bewust waar. Ook zijn ze voor onze oriëntatie of beeldvorming ook niet altijd relevant. Zo zien we een groen, vlak veld waarop koeien grazen als een grasveld. Het gaat op dat moment aan velen van ons voorbij dat een dergelijk grasveld is samengesteld uit misschien wel tientallen verschillende soorten grassen en onkruid. Ik probeer in mijn werk andere invalshoeken te laten zien. Zoals ik bijvoorbeeld deed met *The Beauty of Arrival.* (Dat de energie in de landing van een vogel weergeeft, na een lange slopende reis. Dat is de essentie die ik wil laten zien. A long journey, rough weather, a successful mission, we finally arrived, how beautiful it is."

MAZZEL GEHAD

"Ben met de juiste mensen in aanraking gekomen, waardoor ik mijn werk onder andere in Parijs, Seoul, Shanghai en Denemarken heb kunnen laten zien." Maar ook in Nederland, waar hij samen met Herman van Veen exposeerde in Slot Zeist.

“Het bleek een bijzondere combinatie te zijn. Vond het geweldig, was er helemaal stil van. *Over Grenzen*, de expositie in Slot Zeist leidde ertoe dat de objecten van Kalishoek te zien zijn op het Arts Center. “Fantastisch om hier te mogen exposeren. De omgeving brengt je al in een bepaalde sfeer. Mensen komen hier voor hun rust en voor de natuur. De Villa is een schitterend gebouw. De Gallery met de kunst van anderen en mijzelf heeft iets meditatiefs. Ben apetrots.”

Tijdens het ter perse gaan van ons tijdschrift ontvingen wij het droevige bericht dat Ton Kalishoek op vijfenzestigjarige leeftijd in Rotterdam is overleden. Zijn echtgenote liet ons weten: "Verdrietig geven wij u kennis dat, na een moeilijke weg, rustig en waardig is heengegaan, mijn lief, onze vader, schoonvader, zoon, broer, zwager en oom." Zou daaraan willen toevoegen: indrukwekkende en inspirerende collega. Een voorrecht hem gekend te hebben.

Herman van Veen